

Akran Değerlendirme Raporu

**YALOVA ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ
%100 TÜRKÇE LİSANS PROGRAMI**

Akran Değerlendirme Takımı

Doç. Dr. Ramazan GÜREL

Doç. Dr. Ziya ERDİNÇ

Arş. Gör. Muhammet Fatih ADAK

Arş. Gör. Furkan AKBULUT

Arş. Gör. Hasan Hüseyin ÇAÇAN

GİRİŞ

PROGRAMA AİT BİLGİLER

Yalova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesinde (TYÇÇ) yüksek düzeyde yeterlilikleri karşılayan Türkçe ve Arapça iki lisans programı yürütülmektedir. Yalova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi lisans programlarına ait tarihçe, misyon, vizyon ve amaçlar dahil olmak üzere tüm bilgiler güncel web sitesinde yer almaktadır.

Değerlendirmeniz: Yalova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi %100 Türkçe Lisans Programı, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) 6. düzey yeterliliklerini karşılayacak şekilde, şeffaflık ve paydaş katılımı ilkeleri temelinde yapılandırılmıştır. Programın tarihçesi, misyonu, vizyonu ve stratejik amaçları; T.C. Cumhurbaşkanlığı On İkinci Kalkınma Planı ve Yalova Üniversitesi 2024-2028 Stratejik Planı ile uyumlu olarak belirlenmiş olup, bu bilgiler kurumsal web sitesinde ve Kalite El Kitabı'nda kamuoyunun erişimine sunulmuştur. Programın tanımı, amacı ve hedefleri; iç ve dış paydaşların (akademik personel, öğrenciler, Diyanet İşleri Başkanlığı, MEB vb.) görüşleri alınarak oluşturulmuş ve Bologna Süreci standartlarına uygun olarak tanımlanmıştır. Kurumun web sitesinde programın müfredatı, ders içerikleri ve AKTS dağılımları şeffaf bir şekilde paylaşılmakta olup, programın tanımlayıcı bilgileri yeterli, güncel ve erişilebilir bulunmuştur. Bu süreçler için tanımlı bir kalite güvence döngüsünün (PUKÖ döngüsü) işlediği ve sonuçların düzenli olarak izlenip iyileştirmeye dönüştürüldüğü görülmektedir. Bununla birlikte; programın web sayfasındaki tanımlamalara, mezun izleme anketlerinin somut sonuçları ve mezun istihdam verilerinin grafiksel veya sayısal olarak entegre edilmesi, programın toplumsal katkı ve kalite kültürünü dış paydaşlar nezdinde daha izlenebilir ve şeffaf kılacaktır.

1. ÖĞRENCİLER

1.1. Öğrenci Kabulleri

Programlara kabul edilen öğrenciler, programların kazandırmayı hedeflediği çıktıları (bilgi, beceri ve davranışları) öngörülen sürede edinebilecek altyapıya sahip olmalıdır. Öğrencilerin kabulünde göz önüne alınan göstergeler izlenmeli ve bunların yıllara göre gelişimi değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Fakültenin öğrenci kabulü, ulusal mevzuata uygun olarak Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Yükseköğretim Kurumları Sınavı (YKS) sonuçlarına göre gerçekleştirilmektedir. Adaylar, Sözel (SÖZ) puan türü esas alınarak merkezi yerleştirme sistemiyle programa kabul edilmektedir. Kayıt süreçleri, e-devlet üzerinden veya şahsen başvuru yoluyla yürütülmekte olup, kayıt hakkı kazanan öğrencilere "Yalova Üniversitesi Öğrenci Kimlik Kartı" düzenlenerek süreç tamamlanmaktadır. İlahiyat Ön Lisans programlarından mezun olan öğrencilerin Dikey Geçiş Sınavı (DGS) sonuçlarına göre programa kabulleri de ÖSYM tarafından belirlenen kontenjanlar dahilinde şeffaf bir şekilde yürütülmektedir.

1.2. Yatay Geçişler ve Ders Sayma

Yatay ve dikey geçişle öğrenci kabulü, çift ana dal, yan dal ve öğrenci değişimi uygulamaları ile başka kurumlarda ve/veya programlarda alınmış dersler ve kazanılmış kredilerin değerlendirilmesinde uygulanan politikalar ayrıntılı olarak tanımlanmış ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'na yönelik kurum içi, kurumlar arası ve yurt dışı yatay geçiş ile dikey geçiş süreçleri; "Yalova Üniversitesi Ders Eşdeğerlik ve İntibak İşlemlerine İlişkin Senato Esasları" ve Yükseköğretim Kurulu mevzuatı çerçevesinde yürütülmektedir. Süreç, fakülte bünyesinde oluşturulan İntibak Komisyonu tarafından yönetilmekte olup, komisyon öğrencilerin önceki yükseköğretim kurumlarından aldıkları derslerin içerik, kredi ve AKTS uyumunu inceleyerek eşdeğerlik kararlarını vermektedir. Dikey Geçiş Sınavı (DGS) ile kayıt yaptıran öğrenciler için lisans tamamlama prosedürleri uygulanarak, ön lisans eğitimlerinde aldıkları temel derslerden muafiyetleri sağlanmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin daha önce örgün veya yaygın eğitim yoluyla edindikleri kazanımların (Örneğin: Hafızlık, Dil Belgeleri vb.) tanınması süreci de tanımlı prosedürler ve Sosyal Transkript uygulaması ile desteklenmektedir.

Mevcut işleyiş yasal mevzuata uygun, şeffaf ve denetlenebilir bir yapıya sahip olmakla birlikte; "Önceki Öğrenmenin Tanınması" konusunda geliştirilmesi gereken alanlar tespit edilmiştir. Fakültede öğrencilerin örgün eğitim dışındaki kazanımlarının (hafızlık, sivil toplum çalışmaları, dil sertifikaları vb.) "Sosyal Transkript" uygulaması ile belgelendirilmesi güçlü ve yenilikçi bir yön olsa da, bu kazanımların akademik ders kredisine (AKTS) dönüştürülmesi veya ilgili derslerden (Örn: Kur'an-ı Kerim, Arapça) muafiyet sağlanması konusunda daha tanımlı ve teşvik edici prosedürlerin hayata geçirilmesi konusunda geliştirme potansiyeli mevcuttur. Ayrıca, intibak sonuçlarının öğrencilere tebliğ edilmesinde, kabul edilmeyen derslerin gerekçelerinin (içerik uyuşmazlığı, yetersiz kredi vb.) dijital sistemler üzerinden daha detaylı ve hızlı bir şekilde bildirilmesi, sürecin şeffaflığını ve öğrenci memnuniyetini artıracaktır.

1.3. Öğrenci Değişimi

Kurum ve/veya program tarafından başka kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve kurulacak ortaklıklar ile öğrenci hareketliliğini teşvik edecek ve sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda öğrenci hareketliliği, kurumsal stratejik hedefler doğrultusunda yapılandırılmış ve son dönemde önemli projelerle ivme kazanmıştır. Bu alandaki en somut ve güçlü gelişme, fakülte öğretim üyelerinin yürütücülüğünde kabul edilen Yalova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ve iki diğer üniversite ile ortak Erasmus+ KA130 "Göçün Dijital Ayak İzleri" projesidir. Ayrıca programın Erasmus ağının aktif işlediğine dair en net kanıt; Romanya'daki Universitatea Nationala De Stiintasi Tehnologie Politehnica Bucuresti ile yapılan anlaşma kapsamında bir yüksek lisans öğrencisinin (Zehra Kaplan) hareketlilikten faydalanmasıdır. Ayrıca, programda ders veren akademik personelin Georgetown University (ABD), Freie Universitat Berlin (Almanya) ve Marquette University (ABD) gibi saygın kurumlarda misafir araştırmacı olarak bulunmuş olması, kurumun uluslararası akademik ağını öğrenciler için de erişilebilir kılmaktadır.

Ulusal ve uluslararası öğrenci değişim programlarına ilişkin bilgilendirme çalışmaları mevcut teşviklere rağmen, fakülte öğrencilerinin hareketliliğinin henüz arzu edilen seviyeye ulaşmadığı görülmektedir. Öğrencilerin Erasmus+, Mevlâna ve Farabi gibi akademik değişim programlarına katılımının artırılması için daha güçlü bir uluslararasılaşma stratejisinin geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin yabancı dil bariyerini aşmaları ve başvuru süreçlerine daha aktif katılımlarını sağlamak adına Dış İlişkiler Koordinatörlüğü ile entegre şekilde değişim programları ile ilgili bilgilendirme süreçlerinin işletilmesi verimliliği artıracaktır.

1.4. Danışmanlık ve İzleme

Öğrencileri ders ve kariyer planlaması konularında yönlendirecek danışmanlık hizmeti verilmelidir.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda danışmanlık hizmetleri, "Yalova Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Öğrenci Danışmanlık Uygulama Yönergesi" çerçevesinde yürütülmektedir. Her öğrenciye kayıt anından itibaren bir akademik danışman atanmakta ve iletişim UBYS (Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi) mesajlaşma modülü üzerinden sağlanmaktadır. Danışmanlar, öğrencilerin ders seçimlerini onaylamanın ötesinde, mevzuat ve kariyer planlaması konularında rehberlik yapmaktadır.

Fakülte, öğrencilerin danışmanlarına erişilebilirliğini güvence altına almak adına somut ve şeffaf bir politika izlemektedir. Öğretim elemanlarının haftalık danışmanlık görüşme saatleri (haftada en az 3 gün/1'er saat) akademik takvim başında belirlenmekte ve bu saatler hem fakültenin kurumsal web sitesinde yayınlanmakta hem de öğretim elemanlarının ofis kapılarına asılarak öğrencilerin bilgisine fiziksel ve dijital ortamda çift yönlü olarak sunulmaktadır. Bu uygulama, danışmanlık hizmetinin "erişilebilirliği" açısından önemli bir kalite göstergesidir.

1.5. Başarı Değerlendirmesi

Öğrencilerin program kapsamındaki tüm dersler ve diğer etkinliklerdeki başarıları şeffaf, adil ve tutarlı yöntemlerle ölçülmeli ve değerlendirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Fakültede sınavlar, Yalova Üniversitesi Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre yapılmaktadır. Mevzuatlara birimin web sayfasından kolaylıkla ulaşılabilir. Öğrenci başarısının değerlendirilmesi, ilgili yönetmelikler doğrultusunda çok yönlü ölçme yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmektedir.

Yazılı ve sözlü sınavların yanı sıra, araştırma ödevleri, sunumlar ve sınıf içi uygulamalar gibi performans temelli değerlendirme araçları da başarı ölçütleri içerisinde yer almaktadır. Geleneksel sınav yöntemlerinin ötesinde süreç odaklı ve performansa dayalı bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu yaklaşımın en somut örneği, "Öğretmenlik Uygulaması" dersinde kullanılan ve öğrencilerin haftalık ders planlarını, gözlem raporlarını ve öz değerlendirmelerini içeren "Portfolyo" uygulamasıdır. Bu uygulama, öğrencinin gelişimini sadece dönem sonunda değil, tüm süreç boyunca izlemeye olanak tanıyan bir örnektir. Benzer şekilde, "Özel Öğretim Yöntemleri" dersinde öğrencilerin teorik bilgiyi pratiğe dökerek hazırladıkları ders planları ve sınıf içi sunumları, başarı notunun belirlenmesinde temel kriter olarak kullanılmaktadır.

2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılı itibarıyla alınan kararla, akreditasyon standartları gereği sadece sınav kağıtlarının değil; ödev, proje ve sunum gibi alternatif ölçme araçlarına ait kanıtların da arşivlenmesi zorunluluğunun getirilmiş olması önemli bir kalite adımıdır. Ancak, "Hitabet" ve "Kur'an Okuma" gibi performansa dayalı derslerde nesnelliği tam sağlamak adına, dereceli puanlama anahtarlarının (rubrik) kullanımının standart hale getirilmesi ve öğrencilere UBYS üzerinden sadece not değil, nitelikli yazılı geri bildirimler sunulması gerekmektedir.

1.6. Mezuniyet Koşulları

Öğrencilerin mezuniyetlerine karar verebilmek için, programın gerektirdiği tüm koşulların yerine getirildiğini belirleyecek güvenilir yöntemler geliştirilmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Mezuniyet koşullarının, ilgili yönerge ve yönetmeliklerde açıkça tanımlandığı; uygulamanın ilgili komisyonlar tarafından düzenli aralıklarla izlenerek kayıt altına alındığı görülmüştür. Mezuniyet işlemleri, Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi (UBYS) üzerinden dijital olarak yürütülmekte; Birim Öğrenci İşleri, Mezuniyet Komisyonu ve Fakülte Yönetim Kurulu'nun üç aşamalı kontrolünden geçerek şeffaf bir şekilde sonuçlandırılmaktadır. Mezunlara diplomalarıyla birlikte, uluslararası geçerliliği destekleyen Diploma Eki (Diploma Supplement) verilmesi, programın şeffaflığını artıran güçlü bir uygulamadır.

Ancak, programda uzun süredir bir mezuniyet şartı olarak uygulanan "Bitirme Ödevi", artan öğrenci sayıları ve öğretim üyesi başına düşen danışmanlık yükünün yoğunlaşması nedeniyle sürdürülebilirlik açısından yapısal güçlükler yaratmaktadır. Akademik niteliğin korunması ve sürecin daha verimli yönetilmesi adına; Türkiye'deki birçok ilahiyat fakültesinin yaptığı gibi bitirme ödevi uygulamasının zorunlu mezuniyet şartı olmaktan çıkarılması seçeneği değerlendirilmelidir.

2. PROGRAM EĞİTİM AMAÇLARI

2.1.Tanımlanan Program Eğitim Amaçları

Değerlendirilecek her program için program eğitim amaçları tanımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program Eğitim Amaçlarının tanımlı olmadığı görülmektedir. Program Eğitim Amaçlarının tanımlanarak web sitesinde erişilebilir olması beklenmektedir.

2.2. Birimin Özgörevleriyle Uyumluluk

Kurumun, fakültenin ve bölümün özgörevleriyle uyumlu olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program Eğitim Amaçları tanımlı olmadığından değerlendirme yapılamamıştır.

2.3. Mezun Hedef ve Beklentileri ile Uyumluluk

Bu amaçlar; programın mezunlarının yakın bir gelecekte erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentiler tanımına uymalıdır.

Değerlendirmeniz: Program Eğitim Amaçları tanımlı olmadığından değerlendirme yapılamamıştır.

2.4. Program Eğitim Amaçlarını Belirleme

Programın çeşitli iç ve dış paydaşlarını sürece dahil ederek belirlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Program Eğitim Amaçları tanımlı olmadığından değerlendirme yapılamamıştır.

2.5. Program Eğitim Amaçlarının Yayınlanması

Kolayca erişilebilecek şekilde yayımlanmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Program Eğitim Amaçları tanımlı olmadığından değerlendirme yapılamamıştır.

2.6. Program Eğitim Amaçlarının Güncellenmesi

Programın iç ve dış paydaşlarının gereksinimleri doğrultusunda uygun aralıklarla güncellenmelidir.

Değerlendirmeniz: Program Eğitim Amaçları tanımlı olmadığından değerlendirme yapılamamıştır.

3. PROGRAM ÇIKTILARI

3.1. Tanımlanan Program Çıktıları

Program çıktıları, TYYÇ ile uyumlu olmalı; program öğretim amaçlarına ulaşabilmek için gerekli bilgi, beceri ve yetkinliklerin tümünü kapsamalı ve aşağıdaki tabloda sıralanan çıktıları

içercek biçimde tanımlanmalıdır. Programlar, öğretim amaçlarıyla tutarlı olmak koşuluyla, kendilerine özgü ek çıktılar tanımlayabilirler.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı için tanımlanan program çıktıları, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) 6. Düzey (Lisans) yeterlilikleri ve İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA) tarafından belirlenen standart çıktılar (Bilgi, Beceri, Yetkinlik) ile tam uyumlu bir yapıda hazırlanmıştır. Program çıktıları; temel İslam bilimleri alanındaki kavramsal ve kuramsal bilgiyi (Tefsir, Hadis, Fıkıh vb.), bu bilgiyi güncel ve toplumsal meselelerde kullanabilme becerisini ve mesleki/etik sorumluluk bilinciyle bağımsız hareket edebilme yetkinliğini kapsayacak şekilde tanımlanmıştır.

3.2. Program Çıktılarının Ölçme ve Değerlendirme Süreci

Program çıktılarının sağlanma düzeyini dönemsel olarak belirlemek ve belgelemek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme süreci oluşturulmuş ve işletiliyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda, program çıktılarının sağlanma düzeyini belirlemek için dijital tabanlı ve sistematik bir ölçme-değerlendirme süreci işletilmektedir. Bu sürecin temelini, Bologna Bilgi Sistemi üzerinde yapılandırılan "Program Çıktıları - Ders Öğrenme Çıktıları İlişki Matrisi" oluşturmaktadır. Bu matris sayesinde hangi dersin hangi program çıktısını ne düzeyde desteklediği (1-5 arası puanlama ile) şeffaf bir şekilde tanımlanmıştır. Sürecin en güçlü ve somut uygulaması ise; ölçme Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi (UBS) üzerinden program ve ders öğrenme çıktılarıyla entegre edilmesidir. Öğretim elemanları, hazırladıkları sınav sorularını sisteme girerken, her bir sorunun hangi "Program-Ders Öğrenme Çıktısı"nı ölçtüğünü işaretlemektedir. Bu mekanizma sayesinde, öğrencinin sınavdan aldığı notun ötesinde, hangi kazanıma ne ölçüde ulaştığı sistem üzerinden analiz edilebilmektedir. Bu uygulama, ölçme ve değerlendirmenin tesadüfilikten uzak, hedefe yönelik yapıldığını kanıtlayan nitelikli bir kalite güvence aracıdır. Ancak UBS üzerinden sınav soruları ile öğrenme çıktıları eşleştirilmekte olsa da, bu eşleşme sonucunda ortaya çıkan verilerin dersin iyileştirilmesi için ne kadar etkin kullanıldığına dair kanıtların artırılması gerekmektedir.

Mevcut uygulamalar içerisinde yer alan "Bitirme Ödevi", artan öğrenci sayıları ve öğretim üyesi başına düşen danışmanlık yükünün aşırı yoğunlaşması nedeniyle, çalışmaların niteliğini ve özgünlüğünü denetlemede yapısal güçlükler yaratmaktadır. Bu nedenle, istenen verimi sağlayamayan bitirme ödevi yerine; öğrenci yetkinliklerini daha doğrudan ve süreç odaklı ölçebilecek uygulama temelli değerlendirme modellerinin gündeme alınması önerilmektedir. Benzer şekilde, "Hitabet ve Mesleki Uygulama" dersinde öğrenci performansının çoğunlukla tek bir uygulama üzerinden değerlendirilmesi, gerçekçi geri bildirim süreçlerini zayıflatmakta ve öğrenciler arasında standardizasyonu güçleştirmektedir.

3.3. Program Çıktılarına Ulaşma

Programlar mezuniyet aşamasına gelmiş olan öğrencilerinin program çıktılarını sağladıklarını kanıtlamalıdır.

Değerlendirmeniz: Programlar, mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin belirlenen program çıktıları doğrultusunda gerekli bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olduğunu güvenilir biçimde ortaya koymalıdır. Yalova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi %100 Türkçe Lisans Programı özelinde, bu gereklilik büyük ölçüde yerine getirilmekte olup öğrencilerin mesleki bilgi

birikimi, din hizmetleri alanındaki uygulama becerileri ve etik sorumluluk bilincinin çeşitli ölçme araçlarıyla değerlendirildiği görülmektedir. Sonuç olarak, program mezunlarının çıktıları sağladıklarını gösteren mevcut yapı güçlü olmakla birlikte; değerlendirme çeşitliliği, özgünlük denetimi ve mesleki uygulama yeterliklerinin güvenilir ölçümü açısından iyileştirmeye açık alanlar bulunmaktadır.

4. SÜREKLİ İYİLEŞTİRME

4.1. Sürekli İyileştirme Kanıtları

Kurulan ölçme ve değerlendirme sistemlerinden elde edilen sonuçların programın sürekli iyileştirilmesine yönelik olarak kullanıldığına ilişkin kanıtlar sunulmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda sürekli iyileştirme kültürü, niyet beyanının ötesine geçerek mevzuat, eğitim ve teşvik mekanizmalarıyla birbirine kenetlenmiş somut bir PUKÖ döngüsü üzerine inşa edilmiştir. Bu döngünün işleyişi şu somut kanıtlarla tespit edilmiştir: Fakülte, eğitim kalitesini yükseltmek adına "Eğitim ve Öğretim Yönergesi"nde öğrenci merkezli öğretimi; "Bilgi aktarımından çok, anlamlı öğrenmeyi... hedefleyen" anlayışı net bir şekilde tanımlamış ve kurumsal bir standart haline getirmiştir. Bu standardın hayata geçmesi için Eğitim ve Öğretim Koordinatörlüğü tarafından her yıl Aralık ayında yapılan ihtiyaç analizleri doğrultusunda, 2024-2025 Bahar yarıyılında akademik personele yönelik "Öğrenci Merkezli Öğrenme ve Öğrenme Yaklaşımları" ve "Öğrenci Merkezli Ölçme ve Değerlendirme" konulu "Eğiticinin Eğitimi" programları düzenlenmiştir. Sürecin en güçlü ve örnek teşkil eden yönü; bu eğitimlerin sadece bir katılım belgesiyle sınırlı kalmamasıdır. Fakülte, atama ve yükseltme kriterlerini revize ederek, "Öğrenci merkezli, yenilikçi ve süreç odaklı öğretim uygulamalarını" puan getiren somut bir akademik performans ölçütü olarak yönergeye eklemiştir. Bu uygulama, program çıktılarının gerçekleşme düzeyi ile öğretim elemanı performansı arasındaki bağı kurumsal güvence altına alan yüksek nitelikli bir iyileştirme kanıtıdır.

4.2. Kanıtların Verilere Dayandırılması

Bu iyileştirme çalışmaları, başta Ölçüt 2 ve Ölçüt 3 ile ilgili alanlar olmak üzere, programın gelişmeye açık tüm alanları ile ilgili, sistematik bir biçimde toplanmış, somut verilere dayalı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda yürütülen sürekli iyileştirme çalışmaları, tesadüfi gözlemlere değil, Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi (UBYS) ve Bütünleşik Kalite Yönetim Sistemi (BKYS) üzerinden sistematik olarak toplanan somut verilere dayandırılmaktadır. İyileştirme süreçlerinin temel kanıtlarını; her akademik yarıyıl sonunda uygulanan öğrenci, akademik personel ve idari personel memnuniyet anketleri ile ders öğrenme çıktılarının program çıktılarıyla eşleşme oranlarını gösteren analiz raporları oluşturmaktadır. Ancak, mevcut veri toplama sistematigi güçlü olsa da, dış paydaş verilerinin entegrasyonu ve veri analizinin derinliği noktasında geliştirilmesi gereken alanlar mevcuttur. Özellikle mezunların istihdam durumuna ve işverenlerin mezun yetkinliklerine dair görüşlerine dayalı kanıtların toplanması süreci henüz tam anlamıyla sistematik bir veri akışına dönüşmemiştir. Ayrıca, toplanan verilerin (anket sonuçları, sınav analizleri vb.) yıllara sari trend analizlerinin (Örn: "Son 3 yılda öğrenci memnuniyeti şu yönde değişti") yapılarak, anlık durum tespitinden öte süreç içindeki değişimi gösteren grafiksel kanıtlarla desteklenmesi, kalite güvence sisteminin olgunluk seviyesini artıracaktır.

5. EĞİTİM PLANI

5.1. Eğitim Planı

Her programın program eğitim amaçlarını ve program çıktılarını destekleyen bir eğitim planı (müfredatı) olmalıdır. Eğitim planı bu ölçütte verilen ortak bileşenler ve disipline özgü bileşenleri içermelidir.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı eğitim planı, Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) ve İlahiyat Akreditasyon Ajansı (İAA) kriterleri esas alınarak; temel İslam bilimleri, felsefe ve din bilimleri, İslam tarihi ve sanatları ile din eğitimi alanlarını kapsayan disipline özgü bileşenler üzerine kurgulanmıştır. Eğitim planının en güçlü yönlerinden biri, Pedagojik Formasyon derslerinin (Eğitim Psikolojisi, Öğretim İlke ve Yöntemleri vb.) seçmeli bir sertifika programı olarak değil, müfredatın doğal bir parçası olarak entegre edilmiş olmasıdır. Ayrıca, öğrencilerin disiplinlerarası gelişimini desteklemek amacıyla 4. yarıyıldan itibaren kademelendirilmiş seçmeli ders havuzu ve üniversite geneli Ortak Seçmeli Dersler (ÜSD) uygulaması müfredatta yer almaktadır. Eğitim planı yapısal olarak güçlü olsa da, mevcut seçmeli ders havuzunun çeşitliliği ve güncelliği konusunda iyileştirmelere ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle "Dijital Beşeri Bilimler", "Yapay Zeka", "Manevi Danışmanlık" veya "Sosyal Girişimcilik" gibi güncel ve istihdam odaklı alanlarda seçmeli ders sayısının artırılması, programın çağdaş ihtiyaçlara cevap verme yeteneğini güçlendirecektir.

5.2. Eğitim Planını Uygulama Yöntemi

Eğitim planının uygulanmasında kullanılacak eğitim yöntemleri, istenen bilgi, beceri ve davranışların öğrencilere kazandırılmasını garanti edebilmelidir.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda eğitim planının uygulanması, geleneksel "bilgi aktarımı" modelinden, öğrenciyi merkeze alan "aktif ve etkileşimli öğrenme" modeline doğru evrilen stratejik bir dönüşüm süreciyle yönetilmektedir. "Eğitim ve Öğretim Yönergesi"nde tanımlanan "bilgi/beceri kullanımını hedefleyen, aktif öğrenmeye dayalı anlayış", uygulama yöntemlerinin temel felsefesini oluşturmaktadır. Bu felsefenin sınıflara yansımaları için Eğitim ve Öğretim Koordinatörlüğü tarafından her yıl Aralık ayında yapılan ihtiyaç analizleri doğrultusunda, 2024-2025 Bahar yarıyılında akademik personele yönelik "Öğrenci Merkezli Öğrenme Yaklaşımları" konulu eğitimler düzenlenmiştir. Sürecin en güçlü yönü, bu yaklaşımın sadece bir temenni olarak kalmayıp; üniversite genelindeki ödül mekanizması ve akademik atama-yükseltme kriterleri içerisine "Süreç ve Performans Odaklı Öğretim Uygulamak" maddesinin puanlı bir ölçüt olarak eklenmesiyle kurumsal olarak teşvik edilmesidir.

Eğitim planının uygulanmasında ders içeriğinin özelliklerine göre farklı öğretim yöntemlerinin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Soru-cevap, tartışma, probleme dayalı öğrenme, metin çözümlemesi ve uygulamaya dayalı öğretim gibi çeşitli yöntemlerin tercih edilmesi, İlahiyat Fakültesi lisans eğitiminin çok boyutlu yapısıyla uyumluluk göstermektedir. Özellikle mesleki uygulama gerektiren derslerde alan çalışmaları, cami ve kurum ziyaretleri, Kur'an okuma ve hitabet derslerinde performans temelli ölçme gibi uygulamaların yer alması, öğrencilerin teorik bilgilerini pratik becerilerle desteklemelerine imkan tanımaktadır. Bu yönüyle eğitim-öğretim sürecinin, öğrencilerin mesleki donanımını geliştiren güçlü unsurlardan biri olduğu değerlendirilmektedir.

5.3. Eğitim Planı Yönetim Sistemi

Eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasını güvence altına alacak ve sürekli gelişimini sağlayacak bir eğitim yönetim sistemi bulunmalıdır.

Değerlendirmeniz: Eğitim planının uygulanma sürecinde, iç ve dış paydaşların görüşlerinin alınarak program geliştirme faaliyetlerine yansıtıldığı tespit edilmiştir. Öğretim elemanları, öğrenciler, mezunlar ve üniversiteye hizmet sağlayan kurum temsilcilerinin dönemsel geri bildirimleri, ders içeriklerinin güncellenmesi ve uygulama yöntemlerinin iyileştirilmesine katkı sağlamaktadır. Ayrıca, yerel paydaşlar ile yapılan görüşmeler doğrultusunda toplumsal ihtiyaçlara uygun seçmeli derslerin oluşturulması ve akademik içeriklerin geliştirilmesi, programın dinamik ve güncel yapısını destekleyen önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda paydaş katılımının kurumsal bir mekanizma hâline getirilmesi, programın güçlü yönlerinden birini oluşturmaktadır.

5.4. Programın Ders Dağılım Dengesi

Eğitim Planı, En az bir yıllık ya da en az 32 kredi ya da en az 60 AKTS kredisi tutarında temel bilim eğitimi içermelidir. En az bir buçuk yıllık ya da en az 48 kredi ya da en az 90 AKTS kredisi tutarında temel (mühendislik, fen, sağlık...vb.) bilimleri ve ilgili disipline uygun meslek eğitimi içermelidir. Eğitim programının teknik içeriğini bütünleyen ve program amaçları doğrultusunda genel eğitim olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakülte müfredatı incelendiğinde bunu sağladığı gözükmemektedir. Ayrıca seçmeli ders oranının da toplantılarda gündeme getirildiği görülmüştür. Ancak, programın ders dağılımında "Disiplinlerarası Denge" ve "İş Yüklü Dengesi" açısından iyileştirilmesi gereken alanlar bulunmaktadır: Mevcut seçmeli ders havuzu ağırlıklı olarak "Alan İçi" (Tefsir, Hadis vb.) derslerden oluşmakta, öğrencilerin farklı disiplinlerle (Psikoloji, Sosyoloji, Dijital Teknolojiler vb.) etkileşimini sağlayacak "Alan Dışı Seçmeli Ders" oranı sınırlı kalmaktadır. Programın sadece ilahiyat uzmanı değil, çok yönlü entelektüeller yetiştirebilmesi için seçmeli ders havuzunun disiplinlerarası seçeneklerle zenginleştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, son sınıfta yer alan "Bitirme Ödevi" ve yoğun "Öğretmenlik Uygulaması" derslerinin aynı dönemde çakışması, mezuniyet aşamasındaki öğrenciler üzerinde dengesiz bir iş yükü oluşturmaktadır. Bu dengesizliğin giderilmesi için bitirme çalışmasının yükünün hafifletilmesi veya daha erken dönemlere yayılan bir proje formatına dönüştürülmesi, programın yatay ve dikey dengesini güçlendirecektir.

5.5. Pratik ve Teorik Dengesi

Öğrenciler, önceki derslerde edindikleri bilgi ve becerileri kullanacakları, ilgili standartları ve gerçekçi kısıtları ve koşulları içerecek bir ana uygulama/tasarım deneyimiyle, hazır hale getirilmelidir.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda teori ile pratik arasındaki denge; öğrencilerin edindikleri bilgiyi sahada somut bir çıktıya dönüştürmelerini sağlayacak şekilde kurgulanmıştır. Bu dengenin en somut ve başarılı örneği, "Özel Öğretim Yöntemleri" dersinde yürütülen süreçtir. Bu derste öğrenciler, sadece teorik din eğitimi modellerini dinlemekle kalmayıp; dönem boyunca hazırladıkları ders planları, etkinlik materyalleri ve sunum dosyaları ile teorik bilgiyi somut bir öğretim materyaline dönüştürmektedirler. Benzer şekilde, "Öğretmenlik Uygulaması" dersinde staj okullarında tuttıkları gözlem raporları ve

uygulama dosyaları, teorik pedagojik formasyonun sahadaki pratik karşılığı olarak kayıt altına alınmaktadır. Programın pratik yönünü güçlendiren bir diğer alan ise "Hitabet ve Mesleki Uygulama" dersleridir. Öğrencilerin cami veya sınıf ortamında gerçekleştirdikleri hutbe ve vaaz uygulamaları, mesleki yetkinliğin pratiğe döküldüğü önemli bir alandır. Ayrıca 8 yarıyıla yayılan "Kur'an-ı Kerim Okuma ve Tecvid" derslerinde yapılan ezber ve yüzüne okuma icraları, teorik tecvid kurallarının pratiğe dönüştüğü sürekli bir uygulama alanı oluşturmaktadır.

6. ÖĞRETİM KADROSU

6.1. Öğretim Kadrosunun Sayıca Yeterliliği

Öğretim kadrosu, her biri yeterli düzeyde olmak üzere, öğretim üyesi-öğrenci ilişkisini, öğrenci danışmanlığını, üniversiteye hizmeti, mesleki gelişimi, sanayi, mesleki kuruluşlar ve işverenlerle ilişkiyi sürdürebilmeyi sağlayacak ve programın tüm alanlarını kapsayacak biçimde sayıca yeterli olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı, temel İslam bilimleri, felsefe ve din bilimleri ile İslam tarihi ve sanatları bölümlerinin tüm alt anabilim dallarını kapsayan, unvan dağılımı (Profesör, Doçent, Doktor Öğretim Üyesi) açısından dengeli ve sayıca güçlü bir akademik kadroya sahiptir. Programın yürütülmesinde görev alan öğretim üyelerinin uzmanlık alanları, müfredattaki zorunlu ve seçmeli derslerin çeşitliliğini karşılayacak yeterliliktedir. Öğretim kadrosu incelendiğinde Temel İslam Bilimleri bölümünde Tasavvuf ve İslam Mezhepleri Tarihi; Felsefe ve Din Bilimleri bölümünde Felsefe Tarihi, Mantık, Dinler Tarihi ve Din Sosyolojisi; İslam Tarihi ve Sanatları bölümünde Türk İslam Sanatları Tarihi'nde eksiklikler olduğu tespit edilmiştir.

6.2. Öğretim Kadrosunun Nitelikleri

Öğretim kadrosu yeterli niteliklere sahip olmalı ve programın etkin bir şekilde sürdürülmesini, değerlendirilmesini ve geliştirilmesini sağlamalıdır.

Değerlendirmeniz: Öğretim kadrosunun akademik özgeçmişleri ve mesleki birikimleri, programın niteliğinin sürdürülebilirliği açısından yeterli düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır. Fakülte kadrosunda yer alan öğretim üyelerinin alan uzmanlıkları, bilimsel araştırma faaliyetleri ve sahaya yönelik akademik çalışmaları, verilen eğitimin güncel bilgiyle desteklenmesini sağlamaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, öğretim kadrosunun profilinin programın güçlü yönlerinden birini oluşturduğu tespit edilmiştir.

6.3. Atama ve Yükseltme

Öğretim üyesi atama ve yükseltme kriterleri yukarıda sıralananları sağlamaya ve geliştirmeye yönelik olarak belirlenmiş ve uygulanıyor olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı'nda öğretim üyelerinin atama ve yükseltme süreçleri, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu ve "Yalova Üniversitesi Öğretim Üyeliğine Yükseltme ve Atama Yönergesi" çerçevesinde, şeffaf, denetlenebilir ve akademik liyakati esas alan objektif kriterlere göre yürütülmektedir. Adayların bilimsel yetkinlikleri, yayın performansları ve atıf sayıları, jüriler tarafından nicel ve nitel olarak değerlendirilmektedir.

Sürecin kalite güvencesi açısından en güçlü ve yenilikçi yönü; fakültenin eğitim-öğretim kalitesini artırma vizyonunun atama kriterlerine somut olarak yansıtılmış olmasıdır. Üniversite genelinde yapılan son revizyonla, atama ve yükseltme kriterlerine “Öğrenci merkezli öğretimi benimseyen, yaratıcı/yenilikçi eğitim ve süreç odaklı ölçme değerlendirme uygulamaları” maddesi eklenmiş ve bu yetkinlikler puanlanan bir performans ölçütü haline getirilmiştir. Bu hamle, akademisyenleri sadece "araştırmacı" olarak değil, aynı zamanda "nitelikli bir eğitici" olarak gelişmeye teşvik eden stratejik bir adımdır.

7. ALTYAPI

7.1. Eğitim İçin Kullanılan Alan ve Teçhizat

Sınıflar, laboratuvarlar ve diğer teçhizat, eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli ve öğrenmeye yönelik bir atmosfer hazırlamaya yardımcı olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı, Yalova Üniversitesi Merkez Yerleşkesi'ndeki fakülte binasında eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Mevcut fiziki altyapı kapsamında; programın teorik dersleri için kullanılan dersliklerin ve amfilerin tamamında, öğretim süreçlerini destekleyen bilgisayar, projeksiyon cihazı ve internet altyapısı mevcuttur. Fakülte binasında ayrıca; akademik panellerin, sempozyumların, öğrenci etkinliklerinin ve seminerlerin gerçekleştirildiği, ses ve görüntü sistemleriyle teçhiz edilmiş bir Konferans Salonu bulunmaktadır. Bu salon, ders dışı bilimsel ve kültürel faaliyetlerin yürütülmesi açısından önemli bir altyapı imkanı sunmaktadır.

Programın mesleki uygulama boyutu (Hitabet ve Mesleki Uygulama dersleri) için; fakülte binası içerisinde öğrencilerin kullanımına sunulan iki adet mescit (kadın ve erkek öğrenciler için ayrı) bulunmaktadır. Bu mescitler, öğrencilerin sadece ibadet etmeleri için değil, aynı zamanda minber ve mihrap gibi donatılarıyla mesleki tatbikat yapmaları (vaaz, hutbe, imamlık provası) için de birer "Uygulama Birimi" işlevi görmektedir. Kampüs içerisinde yapımı devam eden Camii projesinin tamamlanmasıyla birlikte, bu uygulama kapasitesinin daha profesyonel bir zemine taşınması hedeflenmektedir. Ayrıca uzaktan eğitim süreçleri için üniversitenin UBS altyapısı aktif olarak kullanılmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, mevcut altyapının İlahiyat Türkçe lisans programının gereksinimlerini karşılayacak bir seviyede olduğu; ancak öğrenci sayısındaki olası artış ve eğitimin çeşitlenen ihtiyaçları doğrultusunda çalışma alanlarının genişletilmesi ve teknolojik ekipmanların güncellenerek artırılması yönünde iyileştirmelerin sağlanmasının programın niteliğini güçlendireceği düşünülmektedir.

7.2. Ders Dışı Etkinlikler

Öğrencilerin ders dışı etkinlikler yapmalarına olanak veren, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılayan, mesleki faaliyetlere ortam yaratarak, mesleki gelişimlerini destekleyen ve öğrenci-öğretim üyesi ilişkilerini canlandıran uygun altyapı mevcut olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı, öğrencilerin akademik gelişimlerini sosyal ve kültürel yetkinliklerle desteklemek amacıyla zengin bir ders dışı etkinlik havuzu sunmaktadır. Fakülte bünyesinde faaliyet gösteren öğrenci kulüpleri öncülüğünde ve akademik personelin danışmanlığında düzenlenen paneller, sempozyumlar, konferanslar ve atölye çalışmaları; fakülte binasındaki Konferans Salonu'nun aktif kullanımıyla hayata

geçirilmektedir. Programlar kapsamında yürütülen ders faaliyetlerinin yanı sıra, öğrencilerin sosyal, kültürel ve akademik gelişimlerini destekleyici çeşitli çalışmaların gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir. Yerinde yapılan incelemelerde; öğrencilerin araştırma faaliyetlerine erişiminde temel gereksinimleri karşılayan bir kütüphane altyapısının bulunduğu, ancak kaynak çeşitliliği ve çalışma alanları açısından geliştirmeye açık yönlerin olduğu tespit edilmiştir. Benzer şekilde, öğrencilerin sosyal yaşamlarını destekleyen spor ve rekreasyon alanlarının mevcut olduğu, fakat bu alanların kullanım kapasitesi ile donanım bakımından iyileştirilmesi hâlinde öğrenci memnuniyetine daha yüksek düzeyde katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

7.3. Bilgisayar ve Enformatik Altyapı

Programlar öğrencilerine modern mühendislik araçlarını kullanmayı öğrenebilecekleri olanakları sağlamalıdır. Bilgisayar ve enformatik altyapıları, programın eğitim amaçlarını destekleyecek doğrultuda, öğrenci ve öğretim üyelerinin bilimsel ve eğitsel çalışmaları için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin % 100 Türkçe Lisans Programı'nın bilgisayar ve enformatik altyapısı, mevcut Akran Değerlendirme Raporu'nda ifade edilenin aksine, yalnızca temel düzeyde değil, eğitim-öğretim süreçlerini bütüncül bir şekilde destekleyen gelişmiş bir dijital ekosisteme sahiptir. Fakülte, eğitim süreçlerinin yönetiminde Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi (UBYS)'ni kullanmaktadır. Öğrenciler; ders seçimi, not görüntüleme, akademik takvim takibi ve öğretim üyeleriyle etkileşim gibi süreçleri dijital şekilde takip edilebilmektedir. Ayrıca fakülte, uzaktan eğitim süreçlerinde senkron ve asenkron ders işleme kapasitesine sahip olup, ders materyallerinin ve video kayıtlarının sisteme yüklenecek öğrencilerin tekrar izlemesine olanak tanıyan güçlü bir altyapı sunmaktadır. Kampüs genelinde ve fakülte binasında sağlanan kablosuz internet erişimi ve AYEUM gibi veri tabanlarına uzaktan erişim imkânı, öğrencilerin araştırma süreçlerini desteklemektedir.

Mevcut dijital altyapı idari ve akademik süreçlerin takibi açısından oldukça güçlü olmakla birlikte, öğrencilerin "Dijital Beşeri Bilimler" alanındaki yetkinliklerini artıracak spesifik yazılım ve donanım imkanlarının geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle veri analizi yazılımlarının ve ihtisas gerektiren araştırma programlarının bulunduğu okuma salonlarında yer alan bilgisayarların kapasitesinin artırılması, programın araştırma odaklı yönünü güçlendirecektir.

7.4. Kütüphane

Öğrencilere sunulan kütüphane olanakları eğitim amaçlarına ve program çıktılarına ulaşmak için yeterli düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı öğrencileri, yalnızca Merkez Kütüphane imkânlarıyla sınırlı kalmayıp, fakülte binası içerisinde yer alan ve ihtisas alanlarına yönelik temel kaynakları barındıran "Okuma Salonu"ndan da aktif olarak faydalanmaktadır. Fakülte yönetimi, öğrencilerin akademik takvimdeki yoğunluklarına göre, sınav dönemlerinde okuma salonunun çalışma saatlerini öğrenci talepleri doğrultusunda uzatmaktadır. Öğretim elemanlarının talepleri doğrultusunda Ankara Üniversitesi gibi kurumlarla iş birliği yapılmış ve nitelikli eserler fakülte bünyesine kazandırılmıştır. Ayrıca, öğrencilerin ulusal veri tabanlarına ve açık erişim kaynaklarına ulaşımı sağlanarak araştırma süreçleri desteklenmektedir.

Kurumun kütüphane altyapısını güçlendirme vizyonu, ihale süreci tamamlanan ve 2027 yılında faaliyete geçmesi planlanan yeni kütüphane binası projesiyle somut bir zemine oturtulmuştur. Bununla birlikte, İslami ilimlerin güncel literatürüne yönelik kaynak çeşitliliğinin artırılması, Arapça ve diğer yabancı dillerde yayınlara erişimin güçlendirilmesi ve lisans öğrencilerinin araştırma kültürünü destekleyecek içerik zenginliğinin sağlanması önemli bir gelişim alanı olarak görülmektedir.

Mevcut okuma salonunun kapasitesi ve kaynak çeşitliliği için İslami İlimler literatüründeki en güncel akademik neşriyatın (sürelî yayınlar, yeni çıkan telif eserler vb.) takibi ve temini konusunda bütçe planlamasının daha sistematik hale getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, sınav dönemlerinde uygulanan esnek çalışma saati uygulamasının, öğrenci memnuniyet anketleri üzerinden alınan geri bildirimlerle daha da optimize edilmesi (örneğin 7/24 erişim gibi seçeneklerin değerlendirilmesi) faydalı olacaktır.

7.5. Özel Önlemler

Öğretim ortamında ve öğrenci laboratuvarlarında gerekli güvenlik önlemleri alınmış olmalıdır. Engelliler için altyapı düzenlemesi yapılmış olmalıdır.

Değerlendirmeniz: "Engelsiz Fakülte" hedefleri doğrultusunda fakülte binasında sadece temel fiziksel düzenlemeler (rampa, asansör) değil; görme engelli bireyler için kılavuz çizgiler (hissedilebilir yüzeyler), Braille alfabeli kapı isimlikleri ve standartlara uygun engelli tuvaletleri gibi detaylı erişilebilirlik uygulamaları mevcuttur. Ayrıca kurumun kalite güvence sisteminin işlediğinin en somut kanıtı olarak; bina girişindeki rampanın eğiminin standartlara (%14'ten %5-8 aralığına) uygun hale getirilmesi yönünde "Engelsiz Üniversite Koordinatörlüğü" ile yürütülen düzeltici faaliyetler gösterilebilir. Akademik süreçlerde ise özel gereksinimli öğrencilerin sınavlarında ek süre tanınması, büyük puntolu kağıt hazırlanması veya ayrı salon tahsisi gibi bireyselleştirilmiş sınav uyarlamaları ve akademik danışmanlık desteği, öğrenci merkezli yaklaşımın bir göstergesi olarak başarıyla uygulanmaktadır.

Fiziksel erişilebilirlik konusunda kat edilen mesafenin, dijital ve eğitsel materyallerin erişilebilirliği ile desteklenmesi gerekmektedir. Özellikle ders notlarının, sunumların ve web sitesi içeriklerinin görme engelli öğrencilerin kullandığı ekran okuyucu programlarla tam uyumlu hale getirilmesi (erişilebilir belge formatları) ve akademik personele yönelik "Eğitim-Öğretimde Dezavantajlı Gruplar" farkındalık eğitimlerinin yaygınlaştırılarak sürdürülmesi önerilmektedir.

8. KURUM DESTEĞİ VE PARASAL KAYNAKLAR

8.1. Teknik, İdari ve Hizmet Kadrosunda Sürdürülebilir Strateji

Üniversitenin idari desteği, yapıcı liderliği, parasal kaynaklar ve dağıtımında izlenen strateji, programın kalitesini ve bunun sürdürülebilmesini sağlayacak düzeyde olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin %100 Türkçe Lisans Programı, idari ve mali sürdürülebilirlik açısından, yalnızca üniversite bütçesine bağımlı kalmayan, dış paydaş iş birlikleriyle kaynak çeşitliliği sağlayan proaktif bir strateji izlemektedir. Özellikle İŞKUR ile yapılan iş birliği (İŞKUR Gençlik Programı) ve Kısmi Zamanlı Öğrenci Çalıştırma programı sayesinde, öğrenciler idari süreçlere dahil edilerek hem iş gücü desteği sağlanmış hem de öğrencilere ekonomik katkı sunulmuştur. Ayrıca, idari süreçlerin sürdürülebilirliği, kurulan Kalite ve Akreditasyon, Eğitim-Öğretim ve Ar-Ge Komisyonları aracılığıyla kişilere değil sisteme dayalı

bir yapıya kavuşturulmuştur. Akademik personelin motivasyonunu artırmaya yönelik "Ödül ve Teşvik Yönergesi" aktif olarak işletilmekte ve akademik kurulda plaket takdimi gibi uygulamalarla somutlaştırılmaktadır. STK'larla (İlim Yayma Cemiyeti) yapılan protokoller sayesinde öğrencilere sağlanan barınma ve burs destekleri, mali yükün paylaşımı konusunda başarılı bir strateji izlendiğini kanıtlamaktadır.

Erasmus+ KA130 projesi gibi büyük bütçeli projelerin yönetiminde akademik personele destek olacak profesyonel bir proje destek ofisi veya mali işler sorumlusunun görevlendirilmesi, sürdürülebilirliği artıracaktır.

8.2. Kaynak Yeterliliği

Kaynaklar, nitelikli bir öğretim kadrosunu çekecek, tutacak ve mesleki gelişimini sürdürmesini sağlayacak yeterlilikte olmalıdır. Program için gereken altyapıyı temin etmeye, bakımını yapmaya ve işletmeye yetecek parasal kaynak sağlanmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakülte bünyesinde görev yapan öğretim elemanlarının akademik nitelikleri ve alan uzmanlıkları, programın eğitim amaçlarını gerçekleştirebilecek düzeydedir. Üniversitenin akademik insan kaynağını kuruma çekme ve mevcut kadroyu koruma konusundaki çabası, son yıllarda yürütülen kadro güçlendirme politikalarında da görülmektedir. Akademik personelin bilimsel araştırma, yayın ve projelere katılımını destekleyici mekanizmaların mevcut olmakla birlikte, bu desteklerin nicelik ve erişilebilirlik bakımından geliştirilmesi önerilmektedir. Fakülte, 2024 yılı bütçesinde sağlanan ödenek ile gerçekleşen gider dengesi arasında %99'luk bir uyum yakalayarak finansal yönetimdeki başarısını kanıtlamıştır. 2027 yılında tamamlanması planlanan yeni yemekhane ve kütüphane binası projesi ve öğrencilerin kampüse güvenli erişimini sağlamak için Karayolları Genel Müdürlüğü ile iş birliği içinde inşa edilen üst geçit, kurumsal desteğin somut göstergeleridir. İnsan kaynakları açısından bakıldığında, akademik kadro, programın eğitim yükünü karşılamada sayısal ve niteliksel olarak yeterli düzeydedir.

8.3. Teknik, İdari ve Hizmet Kadrosu Desteği

Program gereksinimlerini karşılayacak destek personeli ve kurumsal hizmetler sağlanmalıdır. Teknik ve idari kadrolar, program çıktılarını sağlamaya destek verecek sayı ve nitelikte olmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakülte, stratejik hedeflerle uyumlu, uzmanlaşmış ve sürdürülebilir bir idari destek yapısına sahiptir. Fakültenin idari yükü, yalnızca standart memur kadrosuyla değil, Kalite Güvence, Eğitim-Öğretim, Ar-Ge ve Toplumsal Katkı gibi spesifik alanlarda kurulan alt komisyonlar aracılığıyla paylaşılarak yönetilmektedir. Özellikle öğretmenlik uygulaması süreçlerinin yönetimi için kurulan "Pedagojik Formasyon Koordinatörlüğü" ve öğrencilerin sosyal gelişimini destekleyen "Sağlık, Kültür Ve Spor Daire Başkanlığı", idari desteğin uzmanlaşmış birimler üzerinden sağlandığının en somut kanıtıdır. Ayrıca kurum, idari insan kaynağını desteklemek ve iş gücünü artırmak amacıyla İŞKUR Gençlik Programı ve Kısmi Zamanlı Öğrenci Çalıştırma programlarını aktif olarak kullanarak öğrencileri de idari süreçlere dahil eden yenilikçi bir strateji izlemektedir. İdari personelin yetkinlikleri ise düzenli hizmet içi eğitimler ve memnuniyet anketleri ile izlenerek geliştirilmektedir.

Fakültenin artan öğrenci sayısı ve yoğunlaşan proje faaliyetleri göz önüne alındığında, teknik altyapının (bilişim, web sitesi yönetimi, dijital içerik üretimi) sürdürülebilirliği için sadece bu

alana odaklanmış uzman teknik personel istihdamının artırılması önerilmektedir. Ayrıca, idari personelin proje yönetimi süreçlerindeki yetkinliklerini artıracak spesifik eğitimlerin (BAP, TÜBİTAK süreçleri vb.) çeşitlendirilmesi önerilmektedir.

9. ORGANİZASYON VE KARAR ALMA SÜREÇLERİ

Yükseköğretim kurumunun organizasyonu ile rektörlük, fakülte, bölüm ve varsa diğer alt birimlerin kendi içlerindeki ve aralarındaki tüm karar alma süreçleri, program çıktılarının gerçekleştirilmesini ve eğitim amaçlarına ulaşılmasını destekleyecek şekilde düzenlenmelidir.

Değerlendirmeniz: Program, karar alma süreçlerinde bölüm başkanlığı ve akademik bölüm komisyonları tarafından aktif bir şekilde yönetilmektedir. Ancak karar alma süreçleri, yalnızca akademik yöneticilerle sınırlı kalmayıp; Kalite ve Akreditasyon, Eğitim-Öğretim, Ar-Ge, Toplumsal Katkı ve Yönetim Sistemi Geliştirme gibi akreditasyon sürecinde kurulan çalışma grupları aracılığıyla tabana yayılmıştır. Bu komisyonlarda alınan kararlar, Bütünleşik Kalite Yönetim Sistemi (BKYS) üzerinden kayıt altına alınmakta ve izlenebilirliği sağlanmaktadır. Ayrıca, karar alma mekanizmalarına dış paydaşların (Danışma Kurulu) ve öğrencilerin (Öğrenci Temsilciliği) katılımı, düzenlenen periyodik toplantılarla güvence altına alınmıştır. Fakülte Yönetim Kurulu ve Fakülte Kurulu, bu komisyonlardan gelen raporlar doğrultusunda stratejik kararlar alarak yönetimde şeffaflığı ve hesap verebilirliği sağlamaktadır.

10. PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜTLER

Programa Özgü Ölçütler sağlanmalıdır. Program öğretim planı, dersler ve diğer uygulamalarda ölçme-değerlendirme aracılığıyla programa özgü ölçütlerin nasıl sağlandığı anlatılmalıdır.

Değerlendirmeniz: Fakültenin program çıktıları belirlenmiş olmakla birlikte programa özgü çıktıların bulunmadığı görülmektedir.

SONUÇ

Yalova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi %100 Türkçe Lisans Programı, kurumsal kimliğini oturtmuş, kalite güvence kültürünü içselleştirmiş ve öğrenci merkezli eğitim anlayışını somut uygulamalarla hayata geçiren bir yapı arz etmektedir. Eğitim-öğretim ve yönetim süreçleri Üniversite Bilgi Yönetim Sistemi (UBYS) üzerinden yürütülmektedir. Bu altyapı, öğrencilerin akademik süreçlere erişimini kolaylaştırmakta ve şeffaflığı güvence altına almaktadır. Eğitim planında yer alan "Öğretmenlik Uygulaması" ve "Özel Öğretim Yöntemleri" gibi derslerde süreç odaklı değerlendirme (portfolyo vb.) yöntemlerinin kullanılması, programın pedagojik yetkinliğini kanıtlayan önemli bir göstergedir. Programın en belirgin başarısı uluslararasılaşma kapasitesidir. Fakülte öğretim üyelerinin yürütücülüğünü üstlendiği Erasmus+ KA130 Projesi, büyük bir kazanımdır. Fiziksel altyapı ve destek hizmetleri açısından fakülte, "Engelsiz Üniversite" standartlarına uygunluğu ve özel gereksinimli öğrencilere yönelik sınav uyarlamalarıyla kapsayıcı bir eğitim ortamı sunmaktadır. Yönetim organizasyonunda ise Kalite, Eğitim-Öğretim, Ar-Ge ve Toplumsal Katkı gibi alanlarda kurulan çalışma gruplarının PUKÖ döngüsünü işletmesi ve Danışma Kurulu aracılığıyla dış paydaşların sürece dahil edilmesi, yönetim modelinin başarısını göstermektedir. İdari ve mali sürdürülebilirlik, İŞKUR ve Kısmi Zamanlı Öğrenci Çalıştırma programları gibi yenilikçi insan kaynağı stratejileriyle desteklenmiştir. Bununla birlikte, programın gelişime açık alanları da tespit edilmiştir. Özellikle mezuniyet aşamasındaki "Bitirme Ödevi" uygulamasının kaldırılmasının gerekliliği öne çıkmaktadır. Ayrıca, kütüphane koleksiyonunun güncel akademik neşriyatla

zenginleştirilmesi ve seçmeli ders havuzunun disiplinlerarası alanlarla çeşitlendirilmesi, programın aėdař yetkinliklere uyumunu artıracaktır. Bunlarla birlikte fakóltenin dış paydaşlarla oluşturduğu Danışma ve Uluslararası Danışma Kurullarının oluşturulmuş olması oldukça önemlidir. Bu kurulların s¼relere katkılarının artırılarak devam etmesi faydalı olacaktır. Mezun izleme sistemi kurulmuş ancak bu sistem üzerinden kaç mezunun takip edildiği ve sistemin mezunların takibinde işlevsel olup olmadığına dair paydaşların değerlendirmelere yer verilebilirdi. Ayrıca mezunların kurumla bağının devamlılığının sağlanması için bazı faaliyetlerin planlanması s¼relerin iyileştirilmesi bakımından fayda sağlayacaktır. Sonuç olarak; program g¼lü akademik kadrosu, diğitalleşmiş y¼netim s¼releri ve ¼ėrenci odaklı yaklaşımıyla ulusal standartları karşılayan ve s¼rekli iyileşme potansiyeli y¼ksek bir program olarak değerlendirilmiştir.